

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2422/2020
29.04.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Малина Ђокић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Стан“ у Ужицу, чији је пуномоћник Марин Благојевић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1542/19 од 12.05.2020. године, у седници већа одржаној дана 29.04.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1542/19 од 12.05.2020. године и предмет **ВРАЋА** томе суду на поновно одлучивање о жалби тужиље.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ужицу П1 6014/17 од 05.03.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилца тражила да се поништи као незаконито решење о отказу Уговора о раду бр. ... од 08.09.2017. године и да се обавезе тужени да тужилцу врати на рад и распореди на послове и радне задатке који одговарају њеној стручној спреми. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженом накнади трошкове поступка у износу од 80.250,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1542/19 од 12.05.2020. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда тако што је усвојен тужбени захтев и поништено као незаконито Решење туженог о отказу Уговора о раду бр. ... од 08.09.2017. године и обавезан тужени да тужилцу врати на рад и распореди на послове и радне задатке који одговарају њеној стручној спреми. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 70.500,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка учињених пред другостепеним судом (члан 407. став 1. тачка 3. ЗПП-а) и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011...18/2020), Врховни касациони суд је оценио да је ревизија туженог основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је на основу решења Скупштине Града Ужице број ...-.../... од 26.01.2010. године била именована за ... по ком основу је засновала радни однос код туженог почев од 02.02.2010. године. Пре истека четворогодишњег мандата тужила је разрешена са функције ... на основу решења Скупштине Града Ужице број ...-.../... од 04.03.2013. године. Пред Вишим судом у Ужицу тужила је покренула парнични поступак који је окончан пресудом П1 7/16 од 24.05.2016. године којом је решење о њеном разрешењу поништено као незаконито. Наведена пресуда је потврђена пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 24/16 од 06.07.2016. године.

На основу Анекса уговора о раду бр .../... од 06.04.2013. године тужила је код туженог распоређена на послове и радне задатке – ..., за које радно место је предвиђен економски факултет и VII/1 степен стручне спреме са две године радног искуства и познавања рада на рачунару. Одлуком директора туженог од 17.01.2017. године, тужила је именована у Градску комисију за спровођење пописа незаконито изграђених објеката. Тужилин приговор на ту одлуку, директор није прихватио. У наредном периоду, тужила је обављала послове у Центалној комисији, а послове њеног радног места код туженог није обављало ни једно друго лице. Према Правилнику о организацији предузећа и систематизацији радних места број ... од 06.04.2016. године, тужени је био организован у секторе, и то: Сектор за правне и опште послове, Сектор за економско-финансијске послове, Сектор СОНА и Технички сектор у оквиру кога је постојало грађевинско одељење са сервисом за хитне интервенције и техничком припремом. Под тачком 2.2. систематизовано је радно место: ... са пословима и задацима наведеним у овом Правилнику, за које је као посебан услов предвиђена висока стручна спрема – економски факултет, односно VII/1 степен стручне спреме са две године радног искуства, познавање рада на рачунару и са бројем извршилаца – 1.

Одлуком о максималном броју запослених на неодређено време, за сваки организациони облик у систему Града Ужица, Скупштина Града Ужица је на седници 06.07.2017. године прописала да тужени може да има 51 запослено лице на неодређено време. Тужени је 02.08.2017. године донео нови Правилник о организацији предузећа и систематизацији радних места, на који је синдикат туженог дао мишљење, а Градско веће Града Ужица је дало сагласност. Новим Правилником измењена је унутрашња организација туженог и прилагођена природи основних и поверених комуналних делатности туженог, као јавног предузећа, тако што су организоване две службе и то: Служба за економске и правне послове са одељењима економско-финансијским и одељење СОНА и техничка служба. У Одељењу за економско-финансијске послове систематизовано је радно место-самостални ... за које је прописан виши степен стручне спреме са две године радног искуства и познавања рада на рачунару. Доношењем наведеног Правилника укинута је радно место на којем је тужила радила а за које је био предвиђен VII/1 степен стручне спреме и економски факултет.

Решењем о отказу Уговора о раду бр. ... од 08.09.2017. године, тужени је тужили као запосленој на неодређено време на пословима ..., за чије обављање је предвиђена висока стручна спрема – економски факултет, односно VII/1 степен стручне спреме, отказао Уговор о раду број .../... закључен дана 02.02.2010. године, са анексима број .../... од 06.04.2013. године, број .../... од 15.01.2016. године и број .../... од 05.05.2016. године, из разлога што је услед организационих промена у овом јавном предузећу, престала потреба за обављањем послова које је запослена обављала по

уговору о раду, односно укинута је радно место ..., те је тужиљи радни однос престао са даном 09.09.2017. године. Поред тужиље по истом правном основу, отказан је уговор о раду за још четворо запослених, тако да тужени има 51 запослених на неодређено време.

Првостепени суд је одбио тужбени захтев као неоснован оцењујући да је решење о отказу уговора о раду тужиљи законито с обзиром да је тужиљи отказан уговор о раду због организационих промена код туженог услед којих је престала потреба за обављањем послова на којима је тужиља радила, односно укинута је радно место ... за чије је обављање био предвиђен економски факултет и VII/1 степен стручне спреме, на основу Правилника о организацији предузећа и систематизацији радних места од 02.08.2017. године. Суд није овлашћен да испитује оправданост оснивања или укидања радног места или организационих целина, нити начина на који ће тужени као послодавац организовати обављање одређених послова, јер је то изричито овлашћење туженог, као послодавца. Такође, по оцени првостепеног суда, тужиља није доказала основаност својих тврдњи да је била изложена шикани и малициозности од стране туженог и да је решење о отказу уговора о раду уследило као последица њеног професионалног и политичког неслагања са директором туженог, а не као резултат организационих промена услед којих је престала потреба за обављањем послова радног места на којем је тужиља радила.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је усвојио тужбени захтев и поништио као незаконито оспорено решење о отказу уговора о раду тужиљи и обавезао туженог да тужиљу врати на рад и распореди на послове и радне задатке који одговарају њеној стручној спреми. По налажењу другостепеног суда, тужени на коме је био терет доказивања, сагласно одредби члана 231. став 2. ЗПП, није пружио доказе да је пре доношења оспореног решења о отказу уговора о раду, Правилник о организацији предузећа и систематизацији радних места број ... од 02.08.2017. године, објављен те да ли је и када ступио на правну снагу, као и да ли је пре доношења побијаног решења тужиљи исплаћена одговарајућа отпремнина, због чега сматра да је оспорено решење незаконито.

Одредбом члана 24. став 2. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05... 13/17) прописано је да се правилником утврђују организациони делови код послодавца, назив и опис послова, врста и степен захтеване стручне спреме, односно образовања и други потребни услови за рад на тим пословима, а може се утврдити и број извршилаца. Чланом 196. став 1. и 4. Устава РС („Службени гласник РС“, број 98/06) прописано је да закон и сви други општи акти објављују се пре ступања на снагу. Закон и други општи акти ступају на снагу најраније осмог дана од дана објављивања, а могу да ступе на снагу и раније, ако за то постоје нарочито оправдани разлози утврђени приликом њиховог доношења. Организација рада, односно спровођење организационих и економских промена спада у аутономну област деловања послодавца. Послодавац има право да самостално утврђује организациону структуру и послове који се обављају у организационим деловима као и број извршилаца. Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоје оправдани разлози који се односе на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

По налажењу Врховног касационог суда, основано се ревизијом туженог указује да је другостепени учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. тачка 3. ЗПП, односно члана 374. став 1. ЗПП, тако што је погрешно применио чланове 386. и 394. ЗПП, на којима је засновао своју одлуку.

Одредбом члана 394. тачка 3. ЗПП, прописано је да ће другостепени суд пресудом преиначити првостепену пресуду, ако је првостепени суд из чињеница које је утврдио извео неправилан закључак о постојању других чињеница на којима је заснована пресуда.

Одредбом члана 386. ЗПП је прописано да другостепени суд испитује пресуду у границама разлога наведених у жалби, пазећи по службеној дужности на одређене битне повреду одредаба парничног поступка, као и на правилну примену материјалног права.

Погрешна примена наведених одредаба ЗПП директно је узроковала неправилност и незаконитост побијане другостепене пресуде, на основу чега је Врховни касациони суд одлучио као у изреци.

Током првостепеног поступка као и у жалби тужиља није указивала на формално правне недостатке решења о отказу Уговора о раду па ни оне везане за објаву и ступање на снагу Правилника о систематизацији радних места услед кога је тужиљи укинута радно место, нити је оспоравала да јој је исплаћена отпремнина у складу са законом. У жалби је истакла као неспорно да су од стране туженог испоштовани формални услови и наступиле организационе промене, а потенцирала друге разлоге незаконитости отказа. Уместо да разматра и оцени основаност жалбених навода, другостепени суд се упустио у разматрање о терету доказивања чињеница које нису оспорене, те је на тај начин прекорачио своја овлашћења и основе за одлучивање у смислу члана 386. став 3. и 394. тачка 3. ЗПП, с обзиром да су околности објављивања и ступања на снагу Правилника о систематизацији радних места код туженог и исплате отпремнине чињенична питања, а не правна питања, која би другостепени суд преиспитивао по службеној дужности.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 2. ЗПП, укинуо побијану другостепену пресуду и предмет вратио томе суду на поновно одлучивање о жалби.

У поновном поступку, другостепени суд ће поред чињеница од значаја за одлуку о тужбеном захтеву, имати у виду одредбу члана 386. ЗПП којом је прописано да другостепени суд испитује пресуду у границама разлога наведених у жалби, пазећи по службеној дужности на одређене битне повреду одредаба парничног поступка и правилну примену материјалног права.

**Председник већа – судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић